

Frequently Asked Questions Voortgangsrapportage Natuur 2019

*Levering natuurkwantiteit gegevens
door provincies aan BIJ12*

BIJ
12

Werkt voor provincies

Versie 2.1

Colofon

<i>Document informatie</i>	
<i>Titel</i>	Frequently Asked Questions GLP Voortgangsrapportage Natuur
<i>Auteur</i>	Jeroen Kusters, Michiel Schram, Annet Hospers
<i>Versie</i>	2.1
<i>Status</i>	Definitief
<i>Datum</i>	7 maart 2019

	<i>Naam</i>	<i>Rol</i>
Documenteigenaar	Jeroen Kusters	Projectleider gegevenslevering
Proceseigenaar	Jan Willem van der Vegte	Manager Natuurinformatie en Natuurbeheer
Procesverantwoordelijk	Albert Thijssen	Voorzitter werkgroep Natuurbeleid

<i>Versiebeheer/wijzigingshistorie</i>				
<i>Versie</i>	<i>Status</i>	<i>Datum</i>	<i>Beschrijving</i>	<i>Auteur</i>
1.0	definitief	29-3-2018	FAQ GLP VRN	Annet Hospers, Jeroen Kusters, Michiel Schram
1.1	definitief	24-4-2018	FAQ GLP VRN aanscherpingen mbt pacht	Jeroen Kusters
2.0	definitief	18-12-18	FAQ GLP VRN 2019	Jeroen Kusters, Koen Rutten, Michiel Schram
2.1	definitief	7-3-19	Verduidelijking validatie m.b.t. invullen einddatum bij 'in beheer met contract'	Jeroen Kusters

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Voortgangsrapportages Natuur worden natuurgegevens gepresenteerd. Hiervoor worden brongegevens over verwerving, inrichting en beheer van grond voor natuurgebieden en de ligging van het provinciale deel van het Natuurnetwerk Nederland door de provincies verzameld en geleverd aan BIJ12 conform het informatiemodel Natuur (IMNa). In het InformatieModel Natuur is het gemeenschappelijke, uniform gedefinieerde begrippenkader van de Digitale Keten Natuur en dus ook voor de voortgangsrapportages natuur beschreven. Zie <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/digitale-keten-natuur-ketensamenwerking/informatiemodel-natuur-imna/>

De afspraken rondom de gegevensleveringen door de provincie aan BIJ12 worden beschreven in het GegevensLeveringsProtocol (GLP).

Over dit GLP zijn verschillende vragen die meermaals worden gesteld of onduidelijkheden voor de verschillende provincies en gebruikers. Dit document behandelt een aantal van deze vragen en verduidelijkt de definities. Daarnaast worden er handvatten geboden voor bijvoorbeeld het bepalen van de correcte 'ingericht' status van een gebied.

1.2 Frequently Asked Questions

1. Welke jaren lever ik aan voor bijvoorbeeld de VRN2019?

Voor verwerving en inrichting geldt: alle objecten met een beginTijd binnen de periode 1-1-2011 tot en met 31-12-2018. Dit betekent dat de gegevens met een beginTijd van vóór 2011 dus NIET geleverd hoeven te worden. Mochten deze objecten toch in de geleverde set zitten, dan zal hierop worden gevalideerd en wordt de verwijdering teruggekoppeld aan de leverancier als waarschuwing.

Voor beheer geldt: alle objecten dienen geleverd te worden.

De bovenstaande uitvraag heeft de volgende voordelen:

- *Ruimte voor gebiedsprocessen*: In het gebiedsproces kan het voorkomen dat gebieden die verworven waren worden uitgeruild met nieuw verworven gebieden. In de tijd betekent dit dat de verworven hectares uit het verleden naar beneden gaan, wat gecompenseerd wordt door het nieuw verworven gebied. Door alle jaren mee te nemen blijven we in de VRN zicht houden op dit proces.
- *Ruimte voor definities*: In de loop van de tijd zijn de definities die ten grondslag liggen aan de kaartlagen aangepast. Dit betekent niet dat deze aanscherpingen direct zijn doorgevoerd, terwijl dit wel van belang is om uniform naar de VRN data over alle jaren te kunnen kijken. De provincies kunnen door jaarlijks de gegevens vanaf 2011 te leveren, deze aanscherpingen stapsgewijs zichtbaar maken in de VRN.
- *Ruimte voor datakwaliteitsverbeteringen*: Tijdens het jaarlijkse proces om te komen tot de nieuwe kaartlagen zullen er ook fouten boven komen in voorgaande jaren. Correctie van deze fouten heeft gevolgen voor alle jaren.
- *Trendanalyse op uniforme gegevensbasis*: door van elke provincie ieder jaar de nieuwe inzichten op te halen, kunnen voor de VRN analyses uitgevoerd worden op een

uniforme gegevensset. Tegelijkertijd blijft het mogelijk dat provincies individueel werken aan gegevenskwaliteit zonder dat zij (onverklaarbare) trendbreuken veroorzaken.

2. Wat is het verschil tussen een begindatum, einddatum, peildatum en/of wijzigingsdatum?

In de loop der tijd veranderen gebieden van klasse en worden deze beschikbaar in bijvoorbeeld de klasse 'GebiedBeheer'. Voor alle vier de klassen (GebiedVerwerving, GebiedInrichting, GebiedBeheer en ProvinciaalNatuur netwerk) wordt een beginTijd verplicht gesteld. Daarnaast is het mogelijk een eindTijd op te geven.

De beginTijd is het moment dat een gebied in die klasse beschikbaar is gekomen. Bijvoorbeeld het moment dat een gebied is verworven ten behoeve van het blijvend beschikbaar maken van dat perceel voor natuur.

Wanneer een perceel niet langer beschikbaar is voor natuur wordt een eindTijd opgegeven. Het kan bijvoorbeeld voorkomen dat een perceel op een zeker moment is verworven voor natuur maar dat door een ruimtelijke ontwikkeling deze niet meer beschikbaar is en op een andere locatie wordt gecompenseerd.

Daarnaast is door de provincies aangegeven dat het wenselijk is om voor de percelen 'in beheer met contract' ook altijd de einddatum in te vullen die behoort bij de afgegeven beschikking. Op die manier wordt niet alleen inzichtelijk wanneer een perceel in beheer is gekomen, maar wordt ook duidelijk in welk jaar een beheercontract afloopt en mogelijk verlengd zal worden. Het is niet verplicht om deze einddatum in te vullen maar het is wel wenselijk. Indien de einddatum ontbreekt zal dit middels een opmerking worden teruggekoppeld. De leverancier kan daarna zelf bepalen of de einddatum alsnog wordt ingevoerd.

Door het juiste gebruik van de datumvelden krijgen we dus inzicht in deze verschuivingen. Wijzigen de geometrie of attributen van een gebied dan verandert de beginTijd niet. Dit is een peildatum/wijzigingsdatum die niet wordt geadmistreerd, anders dan met de versie van een totale VRN levering. Inzicht over aanpassingen kan dus alleen worden verkregen door versies met elkaar te vergelijken.

3. Mogen er percelen met agrarisch natuurbeheer voorkomen in de levering?

Nee, er is afgesproken dat de gegevenslevering alleen gaat om de percelen met natuur die ook blijvend beschikbaar zijn voor natuur. In de VRN publicatie is wel een apart hoofdstuk gemaakt over het agrarische natuurbeheer. De informatie hierover wordt echter niet via dit GLP geleverd.

Een mogelijkheid om te valideren of een perceel geen agrarische (natuur)bestemming is, is door gebruik te maken van de agrarische beheertypen uit de SNL en de kaartlaag Agrarisch Areaal Nederland (AAN).

Deze kaartlagen tonen de geografische afbakening van agrarische natuur en landbouwgrond in Nederland. Bij de validatie van leveringen zal een confrontatie worden gedaan tussen de VRN kaartlagen, de AAN en de SNL, wat resulteert in opmerkingen die door de bronhouder kunnen worden opgepakt om tot een aangepast resultaat te komen. Deze opmerkingen hoeven geen fouten te zijn. Het kan bijvoorbeeld zijn dat het kwaliteits-issues in de AAN en de SNL betreft.

Het is uiteindelijk aan de provincies om op basis van de teruggekoppelde opmerkingen aan te geven of de betreffende percelen wel of niet als natuurpercelen gezien dienen te worden.

4. Wat is het nut van gebieden binnen de klasse 'GebiedBeheer' met een status 'met' en 'zonder' contract?

De informatie die voortkomt uit de VRN wordt meervoudig gebruikt. Het verschil in met of zonder contract is bijvoorbeeld nodig voor de Rekenmodule Natuurkwaliteit NNN (RNN), die berekeningen uitvoert waarbij het 'beheer met contract' nodig is. Met de uitkomst van deze berekeningen krijgen de provincies inzicht in hun beschikkingen voor natuurbeheer in relatie tot de gewenste resultaten qua natuurkwaliteit.

Ook het beheer 'zonder contract' is van belang, met name aangezien de VRN vanaf VRN2018 niet alleen een provinciale rapportage is, maar gaat over *alle* natuur binnen het provinciale gedeelte van het NNN. Hierbij wordt samenwerking met de rijkspartners gezocht, om op termijn te komen tot een overzicht van dé natuur van Nederland.

5. Hoe maak ik onderscheid tussen een ingericht of niet-ingericht gebied?

Zoals aangegeven in het GLP, is een perceel ingericht als de maatregelen uit het inrichtingscontract zijn genomen. Uitzondering mogen hierop gemaakt worden als het gaat om een restant opgave hydrologie (bijvoorbeeld peilbesluit) en overgangsbeheer (bijvoorbeeld uitmijnen). In die gevallen mogen de percelen ook als ingericht worden beschouwd. Daarnaast kunnen percelen die niet ingericht hoeven te worden, ook direct als ingericht worden beschouwd.

Voor het maken van onderscheid tussen ingericht of niet-ingericht gebied is het mogelijk gebruik te maken van het handvat 'de ecologische ladder' van de provincie Brabant. Met de ecologische ladder krijgen de provincies een hulpmiddel om beter te bepalen of hun percelen gelden als 'ingericht' of niet. Het is eigen keuze per provincie om hier gebruik van te maken of niet. De ecologische ladder is hieronder weergegeven.

Frequently Asked Questions VRN

Ecologische ladder								
Legenda kaart Ecologische inrichting Nieuwe Natuur dd 19-9-2017								
Op perceelsnivo								
					4a) Ecologisch ingericht, maar ambitietype niet gehaald door restant opgave hydrologie	4b) Ecologisch ingericht, maar ambitietype niet gehaald door andere oorzaak	5) Ecologisch ingericht, met overgangs beheer is ambitietype haalbaar	6) Ecologisch ingericht, ambitietype gehaald
Legenda eenheden kaart:	1) Niet ingericht	2) Ecologische inrichtings maatregelen in uitvoering	2b) Niet ingericht, wacht op start uitvoering ecologische inrichtingsmaatregelen	3) Deels ecologisch ingericht, maar restant opgave ecologische inrichting				
Vertaling naar subsidies:	GOB inrichtings subsidie	nvt			Beheersubsidie			
Vertaling naar VRN-legenda:	VRN: Niet ingericht			VRN: Ingericht				

Nadere toelichting vanuit Brabant over waarde 3 'Deels ecologisch ingericht, maar restant opgave ecologische inrichting':

Deze trede bevat vooral percelen die in het verleden bij landinrichtingsprojecten van DLG, met een zeer beperkte ecologische inrichting zijn overgegaan naar de TBO's. Het budget voor ecologische inrichting was in het verleden niet gespecificeerd naar natuurdoeltype, maar een zeer beperkt eenheidsbedrag.

Vaak is er alleen een raster geplaatst, terwijl ook bijvoorbeeld afgraven bovengrond nodig was. In de NOK (voorloper van de VRN) gold als criterium voor inrichting: "Er is subsidie verstrekt voor inrichting". Strikt genomen was dit bij deze percelen ook zo, er is immers subsidie voor het raster verstrekt. Deze percelen stonden in de NOK (2010-2014) dan ook op "ingericht". TBO's (vooral SBB) hebben veel van deze percelen bij de start van de VRN (2014), toen de TBO's zelf landelijk de info aanleverden, teruggezet naar niet-ingericht. Dit is in onze ogen niet terecht, omdat het vaak al wel functioneert als laagwaardige natuur.

Na overleg met de TBO's, is er in 2017 in Brabant voor gekozen om deze categorie apart vast te leggen op trede 3 van de ecologische ladder, die bij de VRN onder "Ingericht" valt.

Zodra er ergens weer geld is, of indien er gebiedsontwikkelingen plaatsvinden kan over de aanvullende inrichting van deze gebieden gesproken worden.

6. Wat is het Provinciaal NatuurNetwerk (PNN)?

Het PNN zoals gedefinieerd in de VRN, is het deel van het nationale natuurnetwerk (NNN) waarover afspraken zijn gemaakt tussen provincie en het Rijk binnen het natuurpact. Dit hoeft dus NIET te betekenen dat dit over álle natuur gaat waarvoor een bepaalde provincie aan de lat staat. Deze definitie is tot stand gekomen o.b.v. het informeren van het rijk over de realisatie van de 80.000 hectare die in het Natuurpact is afgesproken.

Mogelijk dat er een nieuwe, landelijke definitie van het NNN wordt opgesteld o.b.v. het project NNN-plus en de samenwerking met het ministerie van LNV voor de VRN. Dit is ook in het belang van het komende Digitale Stelsel Omgevingswet. Zie:

<https://www.bij12.nl/nieuws/provincies-werken-aan-uniforme-natuurinformatie-voor-omgevingswet/>

7. Wanneer behoort een gebied in de klasse 'GebiedVerwerving'?

Een perceel is alleen verworven als deze 'blijvend beschikbaar' is voor natuur.

Voor verpachte percelen geldt hierbij:

- Als het een perceel in eigendom van een TBO of provincie is waar nu nog GEEN natuurbeheer plaatsvindt, dan geldt het perceel alleen als 'blijvend beschikbaar voor natuur' als er een einddatum van voor het veelal agrarisch gebruik, bijv. middels verpachting, bekend is én er geen aanvullende investeringen of maatregelen meer nodig zijn.
- Als het een perceel is waar al WEL natuurbeheer plaatsvindt en waar dit ook als voorwaarde in het pachtcontract is opgenomen, dan geldt het perceel ook als 'blijvend beschikbaar voor natuur' (bijv. gebieden met weidevogelbeheer). Hierbij hoeft er ook geen einddatum van de pacht bekend te zijn.

Voor ruilgronden geldt hierbij:

- Ruilgronden buiten het NNN (bijvoorbeeld voormalige BBL-eigendommen) worden in principe NIET gezien als 'verworven'.
- Ruilgronden binnen het NNN die ook in eigendom zijn van de provincie, worden in principe WEL gezien als 'verworven'.

8. Waar moet ik op letten bij het bepalen van de status voor 'GebiedVerwerving'?

Bij de waardebeoordeling van een gebied in de klasse 'GebiedVerwerving' is het van belang dat de definitie van de klasse GebiedVerwerving wordt gehandhaafd. Zie ook FAQ 8.

Let er bij de status '**Funcieverandering**' op dat de informatie die hieruit voorkomt, bijvoorbeeld ook gewenst is voor het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Het PBL wil uit deze gegevens de totale hoeveelheid 'funcieverandering' bepalen voor hun evaluatie van het Natuurpact.

Let er bij de status '**In gebruik bij TBO**' extra op dat een perceel pas in de klasse 'GebiedVerwerving' thuis hoort als voor dit gebruik een einddatum beschikbaar is en er geen extra geld nodig is om dit perceel beschikbaar te maken voor natuur.

De status '**In gebruik bij derden – eigenaar TBO**' is op advies van de provincie niet langer beschikbaar als waarde vanwege oneigenlijk gebruik.

Percelen die in eigendom zijn van de provincie of een TBO maar verpacht worden, kunnen in de status '**In eigendom**' worden opgenomen. Hierbij moet de definitie van de klasse 'GebiedVerwerving' worden gehandhaafd. De verpachte percelen dienen daardoor 'blijvend beschikbaar voor natuur' te zijn. (zie nadere toelichting in FAQ 7)

9. Hoe ga ik om met validatiemeldingen?

Er zijn diverse validaties waarbij een groot deel van de controle plaatsvindt op basis van ander kaartlagen.

Er wordt bijvoorbeeld gecontroleerd of de verworven percelen binnen de laag ProvinciaalNatuur netwerk liggen. Dit kan resulteren in:

Frequently Asked Questions VRN

- a. een fout: leverancier moet het aanpassen en opnieuw aanleveren
- b. een waarschuwing: perceel wordt afgeknipt
- c. een opmerking: er gebeurt niets en de leverancier kan zelf bepalen of het moet worden aangepast

Om de benodigde inspanning beperkt te houden is er voor gekozen om voor kleine oppervlakken (kleiner 100 m²) niets te doen. Ze worden dus niet als fout, waarschuwing of opmerking kenbaar gemaakt aan de leverancier en ze worden gewoon meegenomen in de rapportage.

M.b.t. Rijkswateren (o.a. NURG): er vindt geen 'afsnijding' plaats o.b.v. een potentiële Rijkswateren-kaartlaag. De provincies kunnen hun gehele PNN aanleveren waarover zij afspraken hebben gemaakt in het kader van het Natuurpact. Er wordt wel een terugkoppeling gegeven van vlakken van meer dan 100 m² die mogelijk in Rijkswater liggen. Het is aan de provincie zelf om deze opmerkingen te beoordelen en aanpassingen door te voeren.

In het algemeen wordt er geen overlap verwacht van de kaartlagen GebiedVerwerving en GebiedInrichting met de Rijkswateren-kaartlaag. GebiedBeheer en ProvinciaalNatuurnetwerk kunnen wel overlappen.

Praktijkvoorbeelden:

- Het kan voorkomen dat er bij het Natuurpact een specifieke afspraak is gemaakt van enkele Rijkswater-gebieden *toch wel* gedecentraliseerd zijn naar provincie (zoals natuurterreinen binnen NURG). Deze percelen kunnen daarmee binnen de VRN levering terugkomen in alle drie de geleverde kaartlagen *verwerving, inrichting en beheer*.
- Rijkswater-gebieden kunnen onder verantwoordelijkheid van het Rijk zijn *verworven en ingericht*, waarna ze onder provinciale verantwoordelijkheid worden *beheerd*. Deze percelen dienen daarbij binnen de VRN levering alleen terug te komen in de kaartlaag *'beheer'*.

M.b.t. Provinciale grenzen: om te voorkomen dat gebieden meermaals worden gerapporteerd en om te bepalen in welke provincie een gebied ligt wordt er gebruik gemaakt van provinciegrenzen tijdens de validatie. Overlap met andere provincies dan de leverende provincie is toegestaan, maar is wel opgenomen in de validatie om eventuele ongewenste rapportages buiten de provincies te identificeren. Er wordt dus nooit afgesneden op basis van deze begrenzing en ook worden oppervlakten onder de 100 m² niet kenbaar gemaakt als fout of opmerking. Hierdoor is dus ook rapportage buiten de eigen provincie mogelijk. Er wordt alleen een fout teruggegeven als er door twee provincies op dezelfde locatie een perceel is aangeleverd van meer dan 100 m².

Als bron voor de provinciegrens wordt gebruik gemaakt van de topografische provinciegrenzen zoals gebruikt voor het SNL-proces in hetzelfde jaar als het jaar van de VRN rapportage. Hierdoor gebruiken beide processen dezelfde begrenzing en ontstaat er een uniforme verantwoording. In samenwerking met de AAC-VP werkgroepen (natuurbeheer en natuurbeleid) en PPGeo wordt een voorstel opgesteld om in de toekomst de administratieve provinciegrenzen te hanteren in alle gegevensuitwisselingsprocessen van de keten natuur.

M.b.t. PNN begrenzing: de geometrieën gebiedInrichting, gebiedBeheer en gebied-Verwerving dienen binnen het ProvinciaalNatuurnetwerk te liggen.

Indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan dan zullen de geometrieën van meer dan 100m² die buiten het ProvinciaalNatuurnetwerk zijn gelegen, worden afgesneden. Een waarschuwing van deze afsnijding zal aan de bronhouder worden teruggekoppeld. Onder de 100m² wordt er dus niets gewijzigd aan het aangeleverde bestand.

Daarbij kan het voorkomen dat het object wel meegenomen dient te worden, met name o.b.v. het volgende:

- het object heeft ooit binnen de toentertijd geldende PNN begrenzing gelegen en dient meegenomen te worden voor historie (trendanalyse).
- het object is verworven terwijl het buiten de PNN ligt en wordt later ingericht als natuur.
- de begrenzing van het PNN dient aangepast te worden.

Het is aan de provincie om de teruggekoppelde waarschuwing te beoordelen en aan te geven of het object terecht is afgesneden en/of een aangepaste PNN levering te doen.

10. Zijn er eisen ten aanzien van het gebruik van basisregistraties?

Er worden verschillende ondergronden aangegeven op basis waarvan de geometrie moet of kan worden ingetekend voor de VRN. Bijvoorbeeld de basisregistratie Topografie (BRT, met name TOP10NL), de BRK (kadastrale percelen) of wellicht de basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). De VRN stelt geen harde eisen aanvullend op de wettelijke verplichtingen die provincies sowieso hebben om de basisregistraties te gebruiken. Er mag zoals beschreven uit oogpunt van efficiëntie van worden afgeweken van de richtlijnen die het GLP en de FAQ geeft. Het is zeker geen valideerbaar aspect. Bijvoorbeeld een Top10NL wijzigt in de tijd en je wil zeker niet alle percelen aanpassen o.b.v. een nieuwe versie. Het is aan de leverancier om de geometrie met de juiste nauwkeurigheid aan te leveren.

Het ligt voor de hand om een perceel dat in de kaartlaag GebiedVerwerving opgenomen wordt, de baseren op het kadastraal perceel uit de BRK dat verworven is. Zo ligt het ook voor de hand om percelen in de kaartlaag GebiedInrichting te baseren op de BGT of BRK, afhankelijk van de informatiestromen binnen het provinciehuis. Percelen voor de kaartlaag Gebiedbeheer zullen gebaseerd worden op de SNL-subsidie beschikking (BGT/BRT). Aanvullend kunnen andere bronnen (luchtfoto's, Openstreetmap, etc) nodig zijn om de objecten voor de VRN correct in te tekenen. Dat bepaalt de gegevensleverancier (provincie) zelf.

11. Wat is het nut van het attribuut 'IMNa ID'?

In het IMNa is aangegeven dat elk perceel (vlakje) een IMNa ID dient te krijgen.

Door het gebruiken van dit ID is ieder object uniek terug te herleiden in landelijke datasets, wat ook de data-integriteit vergroot. Ook zou je met dit ID samen met de datumvelden wijzigingen kunnen (gaan) detecteren: analyse van je gegevens wordt hierdoor eenvoudig. Ook zorgt het ID ervoor dat je snel kan communiceren tussen leverancier en ontvanger van de gegevens.

Frequently Asked Questions VRN

Nu wordt dit door sommige provincies niet aangeleverd, waarbij BIJ12 er zelf een IMNa ID aan koppelt. Provincies geven aan dat het met name te lastig is om met dit ID te werken voor de kaartlaag 'in beheer', aangezien dit vaak een gecombineerd vlak is uit diverse bronnen. (Er wordt in de kaartlagen 'geknipt en geplakt').

De huidige werkafspraken: we houden de IMNa ID's op 'optioneel' staan voor de levering door de provincies. BIJ12 voegt een ID toe als die door de provincie niet is ingevuld. Zodoende kan dit gebruikt worden als uniek communicatiemiddel om terugkoppeling te geven vanuit validatie.